

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра лісознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лісове ґрунтознавство

Освітня програма _Лісове господарство_____

Спеціалізація (за наявності) ___лісове господарство_____

Спеціальність ___205 Лісове господарство_____

Галузь знань 20 - "Аграрні науки та продовольство"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № _1_ від “_4” _вересня__ 2020_ р.

м. Івано-Франківськ – 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Лісове ґрунтознавство
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 - "Аграрні науки та продовольство"
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	2/4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Лісове ґрунтознавство» є сформувати у студентів уявлення про ґрунт, як складову частину агрофітоценозу, що виконує роль забезпечення рослин поживними речовинами, водою та іншими факторами її росту і розвитку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Лісове ґрунтознавство» є надання студентам базових знань при вивченні, властивостей, характеру формування основних типів ґрунтів і їх раціональне використання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Знати теоретичні основи лісового ґрунтознавства (предмет, історія, структура, методи дослідження);
- Знати походження, склад і властивості мінеральної та органічної частини ґрунтів;
- Знати процес ґрунтоутворення та формування ґрунтового профілю;
- Знати властивості та режими ґрунтів (фізичні і фізико-механічні, хімічні і фізико-хімічні);
- Знати походження, склад та властивості ґрунтових колоїдів та види вбирної здатності ґрунту;
- Знати рівень родючості ґрунтів, напрямки його збереження та регулювання;
- Знати класифікацію та загальні закономірності географії ґрунтів; — Знати ґрунтовий покрив України (генезис, типи, використання, шляхи підвищення родючості);
- Знати систему моніторингу, шляхи охорони, основні чинники деградації ґрунтів та заходи боротьби з несприятливими явищами в процесі їх використання.

вміти:

- Уміти відбирати і готувати зразки ґрунту до лабораторного аналізу;
- Уміти визначати і аналізувати основні фізичні, фізико-механічні, хімічні та фізико-хімічні властивості ґрунтів;
- Уміти розпізнавати візуально та за результатами хімічних аналізів типову належність і різновидності ґрунтів;
- Уміти користуватися ґрунтовою картою і картографами та охарактеризувати ґрунтовий покрив господарства;
- Уміти розробляти науково-обґрунтовані заходи по раціональному використанню ґрунтів та забезпечувати збереження родючості в процесі їх використання;
- Уміти планувати лісомеліоративні та лісокультурні заходи охорони ґрунту від водної та повітряної ерозії.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Модуль 1. Лісові ресурси та матеріальні активи			
1.	Лісове ґрунтознавство як наука та її зв'язок з іншими науками./ Гранулометричний склад ґрунту.	Знати теоретичні основи лісового ґрунтознавства (предмет, історія, структура, методи дослідження). Знати гранулометричний склад ґрунту	Тестування за темою. Виконання практичних робіт Виконання самостійної роботи
2.	. Мінеральна частина ґрунту її склад і значення. / Визначення гранулометричного складу ґрунту польовими методами. Відбір проб ґрунту і підготовка до лабораторного аналізу.	Знати походження, склад і властивості мінеральної частини ґрунтів. Уміти визначати і аналізувати гранулометричний склад ґрунту польовими методами та на основі одержаних даних робити відповідні висновки і рекомендації. Уміти відбирати і готувати зразки ґрунту до лабораторного аналізу	Тестування за темою. Виконання практичних робіт Виконання самостійної роботи
3.	Загальна схема процесу ґрунтоутворення. Ґрунтовий профіль та його морфологічні ознаки.	Знати процес та фактори ґрунтоутворення і формування ґрунтового профілю. Уміти розпізнавати візуально та за результатами хімічних аналізів типову належність і різновидності ґрунтів.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт Виконання самостійної роботи
4.	Походження, склад і властивості органічної частини ґрунту. Фізичні і фізико-механічні	Знати походження, склад і властивості органічної частини ґрунту. Уміти визначати і аналізувати фізичні показники ґрунту – щільність і пористість та на основі	Тестування за темою. Виконання практичних робіт

	властивості ґрунтів. Визначення щільності та пористості ґрунту. Визначення польової і гігроскопічної вологи.	одержаних даних роботи відповідні висновки і рекомендації Уміти визначати і аналізувати фізичні показники ґрунту - польову і гігроскопічну вологу та на основі одержаних даних роботи відповідні висновки і рекомендації.	Виконання самостійної роботи
5.	Ґрунтові колоїди та вбирна здатність ґрунту. Хімічні та фізикохімічні властивості ґрунту. Кислотність ґрунту. Визначення активної, обмінної і гідролітичної кислотності ґрунту. Визначення потреби ґрунтів у вапнуванні. Склад гумусу. Методи визначення гумусу в ґрунті. Визначення вмісту гумусу методом І.В. Тюріна.	Знати походження, склад та властивості ґрунтових колоїдів та види вбирної здатності ґрунту. Уміти визначати і аналізувати хімічні і фізикохімічні показники ґрунту - активну, обмінну і гідролітичну кислотність та на основі одержаних даних роботи відповідні висновки і рекомендації. Уміти визначати потребу ґрунтів у вапнуванні та на основі одержаних даних роботи відповідні висновки і рекомендації. Уміти визначати вмісту гумусу методом І.В. Тюріна та на основі одержаних даних роботи відповідні висновки і рекомендації.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт Виконання самостійної роботи
6.	Основні положення вчення про родючість ґрунту. Ґрунти Полісся. Ґрунти Лісостепу і Степу. Ґрунти гірських районів Криму та Карпат	Уміти розробляти науково-обґрунтовані заходи по раціональному використанню ґрунтів та забезпечувати збереження родючості в процесі їх використання. Знати ґрунтовий покрив України (генезис, типи, використання, шляхи підвищення родючості).	Тестування за темою. Виконання практичних робіт Виконання самостійної роботи
7.	Охорона ґрунтів. Вивчення великомасштабної ґрунтової карти і картограм. Моніторинг ґрунтів.	Уміти планувати лісомеліоративні та лісокультурні заходи охорони ґрунту від водної та повітряної ерозії. Уміти користуватися ґрунтовою картою і картограмами та охарактеризувати ґрунтовий покрив господарства. Знати систему моніторингу, шляхи охорони ґрунтів, основні чинники деградації ґрунтів та заходи боротьби з несприятливими явищами в процесі їх використання.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт Виконання самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів

Лекція	-
Практичне заняття	25
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	15
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Практичні з-тя		4		4		4		4		4		5						25
Самостійна р-та													10					10
Індивідуальні завдання															15			4
Екзамен/Залік																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Грунтознавство з основами геології. Навчальний посібник. О.Ф. Гнатенко, М.В. Капштик, Л.Р. Петренко, С.В. Вітвицький. К.: Оранта. 2005. 648 с.	
2. Грунтознавство: Підручник. Д.Г. Тихоненко, М.О. Горін, М.І. Лактіонов та ін.; За ред. Д.Г. Тихоненка. К.: Вища освіта. 2005. 703 с.	
3. Грунтознавство: Лабораторний практикум В.Г. Крикунов, Ю.С. Кравченко, В.В. Криворучко, О.В. Крикунова. Біла Церква. 2004. 216 с.	
4. Ґрунти України: властивості, генезис, менеджмент родючості. В.І. Купчик, В.В. Іваніна, Г.І. Нестеров та ін.; За ред. В.І. Купчика. К.: Кондор. 2007. 412 с.	
5. Назаренко І.І. Грунтознавство: Підручник. І.І. Назаренко. Чернівці. 2003. 400с.	
6. Охорона ґрунтів: підручник. М.К.Шикула, О.Ф.Гнатенко, Л.Р.Петренко, М.В. Капштик.- К.: Т-во « Знання », КОО. 2004.-398 с.	

7. Контактна інформація

Кафедра	Лісознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, телефон, https://kl.pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Волощук М.Д.
Контактна інформація викладача	

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	У випадку невиконання студентами вищеозначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю(у разі якщо він не відпрацює пропущені заняття і не виконає обов'язкову навчальну програму).
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Невідповідна поведінка під час заняття	Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, розпорядження адміністрації, вчителів цього закладу та керівників практики, проводити свою діяльність згідно з вимогами Статуту закладу. У випадку порушень правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, Статуту закладу, в якому студент проходить практику, або невиконання ним розпоряджень адміністрації чи керівників практики, пов'язаних з проходженням практики, студент може бути відкликаний з практики, після чого в університеті розглядається питання його поведінки.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи

Викладач _____ Волощук М.Д. _____